

OT-keskuksen tutkimus ja kehittämistoimintaa suunnittelevan alatyöryhmän kokous

Aika: 12.10.2018 klo 13-15.30

Paikka: Pikassos, Åkerlundinkatu 2A, 3. kerros

Osallistujat:

Marjo Mutanen Riihimäen kaupungilta
Marianne Aalto-Siira Tampereen kaupungilta
Kaija Puura TAYS/ Lastenpsykiatrialta
Anna Hemmi PSHPstä
Sari Miettinen Pirkanmaan PIPPURI-hankkeesta/ PSHPstä
Anne Saarijärvi SONetBOTNIAsta
Minna Laitila SONetBOTNIAsta
Harri Jokiranta Etelä-Pohjanmaan maakuntavalmistelusta (Skype-yhteys)
Nanna Miettinen Pirkanmaan PIPPURI-hankkeesta/ Pikassoksesta (pj.)
Tuula Tuominen Pikassoksesta
Seija Junno Pikassoksesta (siht.)

Muistio

1. Kokouksen avaus

Projektikoordinaattori Nanna Miettinen toivotti kaikki tervetulleiksi. Nanna toimii kokouksen puheenjohtajana ja Seija Junno sihteerinä. Esittäydettiin lyhyesti. Etelä-Pohjanmaan sote-muutosjohtaja Harri Jokiranta osallistuu Seinäjoelta Skype-yhteyden kautta.

2. Ajankohtaiset valtakunnallisen OT-työrukkasen kuulumiset

Nanna esitteli lyhyesti ajankohtaiset kuulumiset säännöllisesti kuukausittain kokoontuneen OT-työrukkasen toiminnasta. Viimeisin kokous pidettiin 2.10.2018.

- Rahoituksen mahdollisista vaihtoehdoista on tällä hetkellä kaksi eli yhteistyöalueen maakuntien rahoittama OT-rakenne (todennäköisempi) tai suora valtion rahoitus. Vaihtoehdoista työrukkasessa on ehdottomasti kannatettu suoraa valtion rahoitusta. -> Etelä-Pohjanmaan maakunnallisessa LAPE-ohjausryhmässä on käyty keskustelua rahoituksesta ja kannatettu ehdottomasti myös suoraan valtiolta tulevaa rahoitusta.
- Miten ensi vuoden alusta eteenpäin valmistelurahoitus? OT-keskuksen rakenteen suunnittelun luonnostelussa on ehdotettu mietittävään vaihtoehtoisia malleja, esimerkiksi kevyempi verkostomainen rakenne tai sitten kunnolla rahoitettu OT-rakenne.
- Miten kirkastuu OT:n suhde maakuntien TKI-O -toimintaan? Jäsennettävä eteenpäin. Yhteistyöalueille rakentuva maakuntien yhteinen TKI-O yksikkö sekä maakuntien omat TKI-O rakenteet. Näiden tulisi jäsentyä ja vahvistua riippumatta siitä, toteutuuko sote-maku vai ei. OT on osa tätä.
- Työrukkasen jatkoa on jo kaavailtu ensi vuoden puolelle, mutta huolestaa se, että sosiaalipalveluiden työryhmäedustajat ovat kaikki vuoden lopussa päättyvien LAPE-hankkeiden työntekijöitä. Miten turvataan sosiaalihuollon mukana olo OT-valmistelussa jatkossa?
- Tilastoista väliaikatietaa: loka-marraskuussa on lupailtu kansallista tilastoraporttia lasten ja nuorten psykososiaalisista palveluista vuoden 2017 tietojen pohjalta.
- Tuire Sannisto Tampereelta avasi OT-rukkasen viime kokouksessa ajatuksiaan perusterveydenhuollon ja OT-keskuksen suhteista ja yhteistyöstä: konsultaatiomahdollisuuksia, OT-verkoston asiantuntijoina voi olla myös perustasolla työskenteleviä erityisosaajia, yhteistyö tutkimus- ja kehittämistoiminnassa jne.

- Marjo Maljan, STM esityksen dian ratas-kuvio (dia 15) on hyvä tiivistys OT-kokonaisuudesta.

3. Ajankohtaiset terveiset Etelä-Pohjanmaan ja Kanta-Hämeen maakunnista

- Anne Saarijärvi, Minna Laitila sekä Harri Jokiranta kertoivat, että Etelä-Pohjanmaalla on kokoontunut pienimuotoinen OT-rukkasryhmä. Asiaa on alustettu ja keskusteltu myös viime perjantaina SONetBOTNIAn Etelä-Pohjanmaan alueellisessa ohjausryhmässä. Maakunnasta tullaan kommentoimaan OT-perustamissuunnitelma-luonnosta. Etenkin on kysymyksiä OTn sekä TKI-On suhteista maakunnan tasolla, mutta myös sisältötoiminnan rakenteesta. Anne Saarijärvi on myös kartoittanut palveluiden nykytilan näkökulmia. Järjestö-kartoitus ei tuottanut alkusyksystä mitään vastauksia Etelä-Pohjanmaan alueelta.

- Seija Junno kertoi, että Kanta-Hämeessä on myös kokoontunut alkusyksyn aikana ensimmäiset kaksi kertaa OT-alatyöryhmä. Kokoontumisissa on "tahdistettu" OT-valmistelun valtakunnallisen sekä yhteistyöalueen kokonaisuuden etenemistä. Viime kokouksessa lähdettiin kokoamaan sisällöllistä nykytilakuvaa eri OT:hen kaavailtujen asiakasryhmien näkökulmista (erityis)palveluiden nykytilasta Kanta-Hämeessä, jo nykyisin TAYSiin erikoissairaanhoidosta ohjautuvista erityisen vaativista asiakkuuksista, sekä kommentoimaan OT-rakenteen visiointia. OTn tutkimus- ja kehittämiskäytäntöön liittyviä keskusteluja ei ole vielä aloitettu.

- Seija oli lähettänyt kaikille työryhmän jäsenille diakoosteen niistä muutamista Kanta-Hämeen sekä Pirkanmaan järjestötoimijoiden vastauksista, jotka saatiin järjestötoimijoiden OT-kohderyhmiin liittyvästä toiminnasta ja kehittämisestä.

4. Sosiaalihuollon kokoaman työnjakomatriisin (alueiden ehdotukset) peilaaminen terveydenhuollon keskittämisasiasetukseen

Nanna kertoi, että sosiaalihuollon porrasteisuuden lainsäädännön valmistelu on tällä hetkellä odotustilassa, koska sen eteenpäin viemiseksi tarvitaan joko valmisteilla oleva ja vahvistettu uusi järjestämislaki tai sitten muutoksia nykyiseen Sosiaalihuoltolakiin.

Yhteistyöalueilta on kartoitettu ehdotuksia kullekin alueelle keskitettävistä sosiaalihuollon OT-palveluista sekä tutkimuksen ja kehittämisen vastuualueista. Nannalla oli alustava yhteenvetoluonnos neljän yhteistyöalueen tilanteesta, yksi alue vielä puuttuu. Paperille tulostettuja luonnoksia tarkasteltiin kokouksessa, mutta papereita ei ole luvallista jakaa vielä mihinkään eteenpäin.

- Keskustelussa todettiin, että terveydenhuollon keskittämisasiasetuksenkin näkökulmasta tutkimus- ja kehittämistoiminnan OT-painopisteet voisivat olla pohjaan jo kirjatut kohderyhmät. Raskaana olevien ja pikkulapsiperheiden päihdetyön monialainen tutkimus- ja kehittäminen on luonteva ykkösprioriteetti sekä TAYSin että sosiaalihuollon näkökulmasta. Tampereen yliopisto on vahva lastensuojelun tutkimus - teemoissa.

- Tulevaisuudenkuvana tulisi olla laajempi monitieteinen tutkimus- ja kehittämistoiminta.

- Kanta-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla ei ole käyty tutkimus- ja kehittämistoiminnan painopisteistä keskustelua vielä, mutta tutkimus- ja kehittämiskäytäntöidenkin ulottuminen ylimaakunnallisesti kattavasti nähdään tärkeänä.

- Pohdituttaa se, millä perusteella eri alueiden ehdotuksista sitten tehdään se lopullinen määrittely valtakunnallisesti? Asiaa valmistellaan valtakunnallisessa työryhmässä.

5. OT-perustamissuunnitelma a. Mitä kirjoitetaan OT-perustamissuunnitelmaan tutkimus- ja kehittämistoiminnan osalta, josta ollaan jo päästy sellaiseen yhteisymmärrykseen, että se voidaan suunnitelmaan ehdotukseksi kirjoittaa

Keskustelua koko OT-perustamissuunnitelmaluonnokseen ja -sisältöihin liittyen:

- TAYSissa on tehty tekstien valmistelua OT-perustamissuunnitelmaa varten jäsentäen erityispalveluiden tasoisten toimintojen sekä erikseen OT-tasoista toimintaa. Nämä tekstit tulee saada nyt Sharepoint-alustaan.

- Maakunnalliset tilannekuvat Etelä-Pohjanmaalta ja Kanta-Hämeestä voitaisiin laittaa liitteiksi.
- Sosiaalipalveluiden puolella ei ole vielä käyty OT-palveluiden ja -asiantuntijoiden rooleihin konkretisoivaa keskustelua. Terveydenhuollossa etenkin erikoissairaanhoidon osalta visio tulevasta OT-työskentelystä on selkeämpi.
- Yhteiskuntatieteilijöiden osaaminen lasten psykososiaalisen puolen problematiikkaan yliopistollisten perustutkintojen pohjalta koetaan aika heiveröiseksi. Mikä ja missä määrin voi olla OT:n rooli näiden valmiuksien kehittämisessä?

Keskustelua OT-perustamissuunnitelmaluonnoksen Tutkimus- ja kehittämissosiosta, luonnoksen luku 3.2.:

- Kirjoitetaanko tekstit nyt nykyiseen tilanteeseen ja mahdolliseen eteenpäin menevään yhteistyörakenteeseen vaiko siihen visioituun tilanteeseen kun sote-maku sekä OT sen myötä jo on? Perusratkaisu tarvitsisi olla tiedossa kaikilla perustamissuunnitelma-luonnosta kirjoittavilla. Esimerkiksi sosiaalialan osaamiskeskukset toimivat nykyisin ja ainakin seuraavat kaksi vuotta itsenäisinä toimijoina, mutta mahdollisen sote-maku-uudistuksen myötä nivotunevat osaksi maakuntien TKI-O -koordinaattiorakenteita.
- OT:n tutkimus- ja kehittämistoimintaan on kaavailtu määräaikaista jatkotutkimusta tekeviä virkoja. He tarvitsevat myös dosentti- ja/ tai professoritasoisia ohjaajia, mistä tämä resurssi löytyy? Onko ratkaisu sivuvirat myös hoitotieteiden, sosiaalityön jne. puolelle? Työvelvoite olisi sisällytettävä työpanoksiin.
- Miten osaamisen jakaminen ja kumuloituminen turvataan niin, ettei synny siloja suhteessa OThen? Ja ettei OT:n sisällä tapahdu myös siiloutumista -> OT-toimijoiden sisäistä tekemistä on johdettava koordinaattiotiimin ja johdon toimesta myös tästä näkökulmasta.
- OT:n Tutkimus- ja kehittämistoiminta tulisi olla lähtökohtaisesti monialaista, tämä olisi oltava myös start-up-rahoituksen kriteeri. Myös OT:n koulutustoiminta tulee olla suunnattu monialaisille ammattilaisille.
- OT:n rooli näyttöön perustuvien menetelmien eteenpäin viemisessä? OT voi ottaa vastuun vain erityisen vaativien ilmiöiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan tulosten implementoinnista ja kouluttamisesta. Tässä tarvitaan tiivistä yhteyttä ja rakennetta maakuntien ja ylimaakunnallisen TKI-O -koordinaation kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kokonaisuuden TKI-O -koordinaatio on suunniteltava ja OT on osa sitä. Tämä on kirjoitettava auki. **b. Kootaan ne asiat ja kysymykset, joista OT-keskuksen tutkimus ja kehittämistoiminnan valmistelun tulee jatkua**
- Alueellisen OT-valmistelun jatkamisen resurssit ja mandaatti vuodenvaihteen jälkeen?
- OT Tutkimus- ja kehittämistoiminnan suhde maakuntien ja yhteistyöalueen TKI-O -rakenteisiin sekä valmisteluun?
- Yliopiston ja TAYSin välinen yhteistyö
- Miten määräaikainen henkilöstö rekrytoidaan?
- Mistä OT-ihmiset tulevat?
- Miten allakoidaan tutkimus ja kehittämisresursseja valtakunnallisesti, alueiden välillä?
- Miten jäsennetään eri tasoiset tutkimus-toimet?
- Miten tapahtuu ”tuulien haistelu”?

6. Lopuksi

- Lokakuun loppuun mennessä tulisi valmistua OT-perustamissuunnitelmaluonnos, marraskuun loppuun valmiiksi - kirjautukaa Sharepointiin ja työstäkää/ kommentoikaa!
- Muistakaa ilmoittautua OT-teemaiseen yhteiskehittämispäivään 26.10.2018 Tampereella, kutsu löytyy muun muassa www.pikassos.fi

7. Kiitokset kaikille!